

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

Hotărârea nr. 787 din 11.11.2020

Dosar nr: 137 /2020

Petiția nr: 1329/24.02.2020

Petent:

Reclamate: Curtea de Conturi a României (R1)

: Banca Comercială a României Banca pentru Locuințe S.A. (R 2)

Obiect: neacordarea primei de stat pentru economisire/creditare, criteriul vârstă

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul reclamatei/martorilor

2. Curtea de Conturi a României cu sediul în București, str. Lev Tolstoi, nr. 22-24, cod 011945, sector 1

3. Banca Comercială a României Banca pentru Locuințe S.A. cu sediul în București, Calea Victoriei nr.15, parter Turn, sector 3, cod 030023

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Prin adresa nr. 1329/24.02.2020, petentul a sesizat Consiliul cu privire la faptul că nu i s-a acordat prima de stat în baza contractului de economisire/creditare pe criteriul de vârstă de către Banca Comercială a României - Banca pentru Locuințe. (fila 1-26 la dosar)

III. Procedura de citare

5. Prin adresa nr. 1329/13.04.2020, respectiv nr. 2221/13.04.2020, s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat.

6. Prin adresa nr. 2628/06.05.2020, respectiv adresa nr. 3616 din 18.06.2020 părțile

reclamate au comunicat punctul de vedere care a fost transmis petentului prin adresa nr. 2786 din 13.05.2020 și adresa nr. 3714 din 22.06.2020, în vederea formulării concluziilor scrise.

IV. Susținerile părților **Susținerile petentului**

7. Prin adresa nr. 1329/24.02.2020, petentul a sesizat Consiliul cu privire la faptul că nu i s-a acordat prima de stat în baza contractului de economisire/creditare pe criteriul de vârstă. Petentul, în vârstă de 77, ani arată faptul că s-a înscris în anul 2010 la un contract pentru economisire/creditare la B.C.R. Banca pentru Locuințe, patronat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Locale, la care se acordă o primă de 25% din suma economisită anual, știind că nu ar fi putut beneficia în baza acelui program de condiții favorabile de un împrumut din cauza vârstei, motiv pentru care s-a înscris la un contract pentru economisire/creditare al B.C.R. Bpl. Singura condiție care trebuia îndeplinită de solicitantul împrumutului era să fie cetățean român cu domiciliul în România.

8. În data de 29.12.2010 a semnat contractul AE197Z866. După 5 ani, cum autorizația de construcție nu fusese încă obținută, a făcut un nou contract, cu nr. AF123D218/21.07.2015. În data de 01.10.2019, după ce a depus toate ratele anuale, a fost anunțat de B.C.R. Bpl că, în urma măsurilor impuse de Curtea de Conturi a României, prima de stat nu i se mai cuvine pentru motivul că a depășit vârsta de 65 ani. B.C.R. Bpl a contestat în justiție măsura impusă de Curtea de Conturi dar fără succes. Petentul s-a înscris la un contract pentru economisire pentru reabilitarea imobilului proprietate personală.

9. Prin concluziile scrise (filele 154-166 din dosar) petentul își exprimă nemulțumirea față de situația creată prin neacordarea Primei de Stat pentru a reabilita imobilul primit moștenire de la tatăl său. Pentru primul contract din 2010 a primit majoritatea banilor, iar pentru cel de al doilea contract nu a primit nicio sumă de bani deoarece a fost informat de către B.C.R. Bpl că așa a decis Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr.3541 din 21.06.2019.

Susținerile părților reclamate **Susținerile Bancii Comerciale a României Banca pentru Locuințe S.A.**

10. Prin adresa nr. 2628 din 06.05.2020 (filele 49-81 la dosar) reclamata solicită respingerea petiției din următoarele considerente:

- contractul de economisire și creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ reprezintă un produs financiar bancar special, cu un regim juridic expres reglementat prin dispozițiile art. 288 - art. 317 din O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

11. Reclamata invocă prevederile O.U.G. nr. 99/2006, precum și prevederi din Norma metodologică din 10 iulie 2009 pentru aplicarea prevederilor Cap. V din titlul II partea a II-a din O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului care prevedea că: *„Prima de stat se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței, după expirarea fiecărui an calendaristic, în limita creditelor bugetare aprobate cu*

această destinație,, astfel încât susține faptul că nu B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A. plătește această sumă, ci Statul Român.

12. Banca pentru locuințe acționează în baza legii, ca un intermediar între client, Statul Român-reprezentat prin MLPDA, acest Minister fiind instituția specializată care operează în sistemul de economisire și creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ.

În măsura în care sunt constatate nereguli ulterior transferului Primei de Stat către client, clientul este obligat să returneze suma încasată nejustificat, iar Banca răspunde în calitate de fidejutor, pentru rambursarea la Minister a acestei sume.

În perioada iunie - iulie 2015, Curtea de Conturi a României a desfășurat o misiune de control la toate entitățile implicate în derularea mecanismului de economisire și creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ din România: la cele două bănci pentru locuințe care funcționează în România (i.e reclamata BCR Bpl, și Raiffeisen Bpl) și la MLPDA. Misiunea de control a Curții de Control a României a avut ca obiectiv verificarea modului în care Primele de Stat sunt acordate/eliberate clienților titulari ai unui contract ECDL.

13. În urma controlului, Curtea de Conturi a României a interpretat legislația referitoare la Prima de Stat într-o manieră total diferită de cea avută în vedere, până la momentul controlului, de toate entitățile implicate în sistem, și a emis anumite acte administrative de control. În sarcina reclamatei, Curtea de Conturi a emis Decizia nr. 17/10 decembrie 2015 prin care a apreciat o serie de presupuse nereguli în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor legale pentru acordarea și eliberarea efectivă către client a Primei de Stat cuvenite.

În situația particulară a contractului de economisire/creditare încheiat cu petentul își găsește în mod special aplicarea măsurii prin care Curtea de Conturi susține că persoanelor cu vârsta mai mare sau egală cu 65 de ani nu li s-ar cuveni Prima de Stat.

14. În consecință, printr-un act administrativ emis în sarcina reclamatei, a cărei executare este obligatorie, Curtea de Conturi a obligat reclamata să aplice modalitatea de interpretare a legii pe care o susține autoritatea de audit.

15. Reclamata a contestat considerentele care au stat la baza emiterii Deciziei nr.17/2015 de către Curtea de Conturi, iar la începutul anului 2016 Curtea de Apel București a pronunțat o hotărâre favorabilă atât clienților cât și băncii reclamate. Cu toate acestea, prin Decizia nr. 3541/21.06.2019 Înalta Curte de Casație și Justiție a soluționat nefavorabil, BCR Banca pentru Locuințe S.A. fiind obligată să implementeze măsurile dispuse de Curtea de Conturi a României prin Decizia nr. 17/10.12.2015.

Precizează faptul că, potrivit Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție, în toate situațiile persoanele cu vârsta mai mare sau egală cu 65 ani nu au dreptul la Prima de Stat.

Reclamata este de opinie că nu este răspunzătoare pentru neacordarea Primei de Stat, nefiind în niciun fel în culpă în ceea ce privește executarea contractului de economisire/creditare.

16. În anexă a depus înscrisuri precum:

- contractul ECDL nr. AE197Z866, împreună cu cererea de reziliere aferentă aceluia contract; (filele 56-70 la dosar)
- contractul AF12D218; (filele 71-76 la dosar)
- Condițiile Generale ale Contractelor de Economisire/Creditare ale BCR Banca pentru Locuințe; (filele 60-67 la dosar)
- corespondența purtată cu petentul.

Susținerea Curții de Conturi a României

17. Prin adresa nr. 3616 din 18.06.2020 (filele 89-104 din dosar) reclamata, **prin președinte**, solicită respingerea ca neîntemeiată, a *Petiției nr. 1329/24.02.2020* și, pe cale de consecință, constatarea inexistenței faptei de discriminare invocată de petent din următoarele motive:

I. În fapt, **petentul a invocat că** „ (...) este discriminat pe motiv de vârstă (...) **având în vedere că, așa cum se precizează în petiția sa**, „ (...) a fost anunțat de B.C.R. Bpl că, în urma măsurilor impuse de Curtea de Conturi a României, prima de stat nu i se mai cuvine, pentru motivul că a depășit vârsta de 65 ani. B.C.R. Bpl a contestat, fără succes, în justiție, măsura impusă de Curtea de Conturi(...).”

II. Poziția reclamatei este de respingere, ca neîntemeiată, a situației de discriminare pe criteriul vârstei (**în sensul invocat de petent**) de către Curtea de Conturi a României, **ținând seama de argumentele ce succed.**

II.I. Departamentul II al Curții de Conturi a României a efectuat acțiunea de verificare cu tema „**Controlul utilizării subvențiilor bugetare la B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A. și a încheiat Raportul de control nr. 88.856/26.10.2015, în care, printre altele, s-au consemnat deficiențe referitoare la acordarea nelegală a primei de stat în sumă de 28.854.439 lei, pentru clienții B.C.R. BpL, persoane fizice vârstnice, prin încheierea de contracte de economisire/credite cu aceștia și care, în fapt, au constituit doar contracte de economisire, consecința încheierii unor astfel de contracte fiind aceea de încasare a primei de la stat și utilizarea soldului economisit în orice alt scop decât în domeniul locativ pentru care prima de stat a fost alocată de la bugetul de stat prin ministerul de resort.**

Mai mult decât atât, contractele de economisire/credite au fost reziliate fără a fi repartizate, respectiv fără a ajunge la repartizare și fără ca titularii contractelor de economisire și credite să fi economisit sumele pentru care s-au angajat la încheierea contractelor.

Conform **art. 290 alin. (1) lit.c) din O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare, contractul de economisire-credite reprezintă „angajamentul părților în baza căruia clientul se obligă să economisească o sumă reprezentând suma minimă de economisire, iar banca de economisire și credite în domeniul locativ se obligă, dacă toate condițiile de repartizare a creditului sunt îndeplinite, să acorde un credit cu dobândă fixă destinat unor activități în domeniul locativ, care reprezintă diferența dintre suma totală contractată și suma economisită incluzând dobânzile și primele acordate clientului**

Din definiția contractului de economisire și credite, echipa de control a reținut că acest contract nu poate și nu trebuie privit ca un simplu contract de economisire. Acest tip de contract despre care face vorbire întreg cadrul legal are un anumit specific, acela de a contracta atât obligații ale clientului (de a economisi și contracta creditul), cât și ale băncii de economisire credite în domeniul locativ (de a acorda creditul).

Contractul de economisire și credite trebuie să prevadă termenul de economisire și să fie încheiat pe o perioadă de minim 5 ani, perioadă ce cuprinde atât perioada de economisire, cât și perioada de credite.

Având în vedere:

- prevederile art. 7 pct.2 din O.U.G. nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora **contractul de credit este definit ca fiind „contractul prin care un creditor acordă, promite sau stipulează posibilitatea de a acorda**

unui consumator **un credit sub formă de** amânare la plată, **împrumut** sau alte facilități financiare similare, cu excepția contractelor pentru prestarea de servicii în mod continuu ori pentru furnizarea de bunuri de același fel, atunci când consumatorul plătește pentru asemenea servicii sau bunuri în rate, pe durata furnizării lor";

- suma contractată prin încheierea contractului de economisire-credite cuprinde și valoarea creditului ce urmează a fi acordat de bancă ulterior parcurgerii termenului de economisire stabilit prin contract, rata dobânzii, perioada de rambursare, respectiv promisiunea de a acorda creditul, - normele și procedurile interne de creditare ale BCR BpL, aprobate/avizate de către B.N.R., care prevăd vârsta necesară pentru contractarea unui credit, auditorii publici externi au concluzionat că, la momentul încheierii contractului de economisire și creditare clientul, persoană fizică, trebuie să aibă vârsta cuprinsă între 18 ani și 65 ani.

Astfel, la semnarea contractului de economisire-credite B.C.R. BpL trebuia să analizeze eligibilitatea clienților pentru contractarea creditului și nu la data repartizării, așa cum a procedat B.C.R. BpL, moment la care condițiile care trebuie îndeplinite sunt specificate și enumerate foarte clar în Condițiile Generale ale Contractelor de Economisire și Creditare ale B.C.R. BpL aprobate/avizate de BNR.

Contractele de economisire/credite au fost încheiate de către B.C.R. BpL cu clienți, persoane fizice cu vârsta mai mare de 65 ani, deși se cunoștea faptul că aceștia nu sunt eligibili la semnarea contractului pentru contractarea unui credit și/sau că, după perioada minimă de economisire, aceștia nu vor contracta credite, respectiv nu pot face uz de dreptul lor de a obține un credit, deoarece nu au vârsta sub 65 ani.

În fapt, aceste contracte au fost doar contracte de economisire (de depozit), iar încheierea lor a fost formală și numai pentru îndeplinirea condiției de a beneficia de prima de stat de la bugetul de stat, prin intermediul ministerului de resort.

Atât timp cât CLIENȚII PERSOANE FIZICE CU VÂRSTA MAI MARE DE 65 ANI nu pot face uz de dreptul de a obține astfel de credite, ASPECT PREVĂZUT DE NORMELE INTERNE DE CREDITARE ALE B.C.R. BpL și CUNOSCUȚ de reprezentanții B.C.R. BpL chiar din momentul încheierii contractelor de economisire-credite în domeniul locativ, este de neînțeles încheierea formală a unor astfel de contracte de economisire și creditare, și care, în fapt, au fost doar simple contracte de economisire ce nu fac obiectul de activitate al unei bănci de economisire-credite în domeniul locativ.

Contractarea creditului de către client se face la momentul încheierii contractului de economisire-credite, iar acordarea creditului se face numai dacă cerințele de repartizare a creditului sunt îndeplinite.

II.2. în temeiul dispozițiilor art. 33 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru remedierea abaterilor mai sus specificate, a fost emisă Decizia nr. 17/10.12.2015, prin care, la pct.II.6 s-au dispus în sarcina conducerii entității verificate, următoarele obligații: „BCR BpL va stabili cu exactitate întinderea prejudiciului și va dispune măsuri pentru recuperarea acestuia, inclusiv a beneficiilor nerealizate. (...)”

Măsura dispusă de Curtea de Conturi a României se aplică în concordanță cu răspunderea B.C.R. BpL stabilită de prevederile art. 9 alin. (4) din Ordinul comun nr. 509/2471/2009: ' banca de economisire și creditare în domeniul locativ răspunde ca fidejutor, alături de clientul care primește o primă de stat necuvenită. Banca de economisire și creditare în domeniul locativ va returna Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței primele de stat virate în mod nejustificat și penalitățile aferente, calculate la nivelul celor datorate pentru

executarea cu întârziere a obligațiilor bugetare. Primele de stat re acordate clientului în baza unei contestații admise a acestuia vor fi scăzute din sumele pe care banca de economisire și creditare în domeniul locativ urmează să le restituie ca prime de stat necuvenite. În acest scop băncile de economisire și creditare în domeniul locativ comunică Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței soldul corecturilor de primă de stat efectuate

B.C.R. BpL a contestat măsurile din decizie, pe cale administrativă, la Curtea de Conturi a României, conform prevederilor pct. 204 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 155/2014, **contestația sa fiind respinsă prin Încheierea nr.2/29.02.2016 a Comisiei de soluționare a contestațiilor.**

Ulterior, entitatea verificată (Banca Bpl/r 2) a atacat actele administrative precizate la instanța de judecată, în condițiile Legii nr. 554/2004 *a contenciosului administrativ*, **cu modificările și completările ulterioare.**

Prin sentința civilă nr. 699/01.03.2017, **pronunțată în dosarul nr. 1723/2/2016**, Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal a admis, în parte acțiunea, fiind anulate parțial atât decizia, cât și încheierea, **astfel:**

- abaterea de la pct. 2 și măsura aferentă de la pct.II.2;
- abaterea de la pct. 3 și măsura aferentă de la pct.II.3;
- abaterea de la pct. 5 și măsura aferentă de la pct.II.5;
- abaterea de la pct. 6 și măsura aferentă de la pct.II.6;
- abaterea de la pct. 7 și măsura aferentă de la pct.II.7;
- măsurile dispuse la pct. 1.1 și 1.2 în ce privește aspectele derivând din constatarea abaterilor și dispunerea măsurilor anulate mai sus.

Împotriva acestei hotărâri judecătorești au formulat recursuri atât Curtea de Conturi a României, cât și B.C.R. BpL, **care, prin** decizia civilă nr. 3541/21.06.2019, au fost admise de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal **și, pe cale de consecință, rejudecându-se cauza**, a fost admisă în parte acțiunea, fiind anulate parțial decizia și încheierea, în privința următoarelor abateri:

- abaterea de la pct.7 și măsura aferentă de la pct. II.7;
- **abaterea de la pct.8 și măsura aferentă de la pct. II.8, respingând, în rest, pretențiile reclamantei-recurente B.C.R. BpL.**

Prin urmare, instanța de control judiciar a admis recursul Curții de Conturi a României și a menținut, ca fiind legale și temeinice, măsura de la pct. II.6 din *Decizia nr. 17/10.12.2015* emisă de către Departamentul II, *încheierea nr. nr.2/29.02.2016* a Comisiei de soluționare a contestațiilor, precum și abaterile reținute de echipa de audit în actul de control corespunzător măsurii respective.

II.3. Consideră lucru judecat concretizat în decizia civilă nr. 3541/21.06.2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 1723/2/2016.

a) Despre existența acestei decizii civile a instanței supreme au cunoștință atât petentul, cât și B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A., după cum rezultă din adresa nr. BPL 164149/28.11.2019 transmisă acestuia de unitatea bancară (anexată petiției), în conținutul căreia se precizează: „ (...) Cu privire la modificările ce au survenit acum aproximativ 5 luni, menționăm că acestea nu sunt de natură contractuală, ci ca urmare a interpretării diferite a legii în materie (OUG nr. 99/2006 măsurile fiind impuse Băncii de către Curtea de Conturi a României și susținute de Înalta Curte de Casație și Justiție a României prin hotărârea nr. 3541/21.06.2019.

"În conformitate cu prevederile art. 430 C.pr.civ., hotărârea judecătorească ce soluționează, în tot sau în parte, fondul procesului sau statuează asupra unei excepții procesuale ori asupra oricărui alt incident are, de la pronunțare, autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea tranșată; autoritatea de lucru judecat privește dispozitivul, precum și considerentele pe care aceasta se sprijină, inclusiv cele prin care s-a statuat o chestiune litigioasă.

Din această perspectivă, principiul puterii de lucru judecat împiedică infirmarea constatărilor făcute printr-o hotărâre judecătorească definitivă, care nu mai poate fi repusă în discuție, statul fiind obligat să garanteze că soluția obținută în urma litigiului rămâne certă, întrucât, în caz contrar, întreaga procedură judiciară ar rămâne inutilă.

b) Mai mult chiar, potrivit legii, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu are competența de a se pronunțe asupra modului în care instanțele de judecată au interpretat și aplicat - într-o anumită cauză - normele legale incidente.

A răspunde susținerii petentului potrivit căreia se consideră discriminat pe criteriul vârstei de către Curtea de Conturi a României, în contextul în care există o hotărâre judecătorească definitivă - **care a confirmat temeinicia și legalitatea constatărilor auditorilor publici externi** - ar contraveni prevederilor art. 126 din Constituție, **care stipulează că** justiția se realizează prin înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

Plecând de la această premisă vădit nesustenabilă a petiționarului, am putea concluziona, prin absurd, că, în realitate, **autorul faptei discriminatorii este instanța de judecată investită cu soluționarea litigiului** dintre Curtea de Conturi a României și entitatea controlată B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A., **ceea ce este neconstituțional.**

II.4. In al doilea rând, **subliniază că revine B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A. responsabilitatea EXCLUSIVA pentru modul în care a înțeles să pună în aplicare decizia civilă nr. 3541/21.06.2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 1723/2/2016, precum și măsura dispusă la pct. II.6 din Decizia nr. 17/10.12.2015 emisă de Curtea de Conturi a României — Departamentul II.**

Însăși petentul critică faptul că »(,,) nu este normal ca această măsură a Curții de Conturi să mi se aplice retroactiv, eu fiind un om care a îndeplinit condițiile contractuale, a depus ratele necesare și este îndreptățit, conform contractului să obțină prima de stat în aceeași situație, cu aceleași condiții îndeplinite, o persoană cu vârsta între 18-65 ani poate beneficia de prima de stat Aceasta este o discriminare pe motiv de vârstă. (...). '

Potrivit art. 1.270 Cod civil, contractul valabil încheiat are putere de lege între părțile contractante, modificarea sau încetarea acestuia neputând fi realizată decât prin acordul părților (principiul libertății contractuale) sau din cauze autorizate de lege.

Prin urmare, negocierea, stabilirea și EXECUTAREA clauzelor din contractele de economisire-credite încheiate între petent, pe de o parte, și B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A., pe de altă parte, aparțin acestor părți contractante, în condițiile legii.

Modalitatea în care banca a interpretat și încorporat în prevederile contractuale aspectele juridice asupra cărora instanțele de judecată au statuat cu putere de lucru judecat NU poate fi imputată Curții de Conturi a României.

18. Dacă petentul apreciază că drepturile sale izvorâte din contractele de economisire/credite încheiate cu B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A. nu sunt respectate, are deschisă calea unei acțiuni în răspundere contractuală (art.1.350 Cod civil si urm.).

Subliniază faptul că însăși NORMELE SI PROCEDURILE INTERNE DE CREDITARE ALE B.C.R. BpL, aprobate/avizate de către B.N.R., PREVĂD VÂRSTA NECESARĂ PENTRU CONTRACTAREA UNUI CREDIT, RESPECTIV INTRE 18-65 ANI.

19. Mai menționează și Decizia nr. 13/06.03.2017 referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5 alin. (5), art. 33 alin. (3) teza ultimă și art 64 din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **publicată în M.Of. nr.419 din 7 iunie 2017, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că: "75. Textul art 33 alin. (3) teza finală din Legea nr. 94/1992 instituie în sarcina entității auditate obligația de a stabili întinderea prejudiciului și de a dispune luarea de măsuri pentru recuperarea acestuia. Analiza conținutului art. 33 alin. (3) teza finală nu oferă niciun indiciu cu privire la calea de urmat, lăsând în sarcina entității auditate alegerea celor mai eficiente și mai adecvate căi pentru recuperarea prejudiciului. Explicația rezidă în faptul că entitățile auditate [care potrivit art. 2 Ut. j) din Legea nr. 94/1992 pot fi autorități publice, companii/societăți naționale, regii autonome, societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la care statul sau o unitate administrativ-teritorială deține, singur sau împreună, integral sau mai mult de jumătate din capitalului social] s-ar putea afla într-o multitudine de raporturi juridice, astfel că, dată fiind natura diversă a acestora, art 33 alin. (3) teza finală nu prevede nici măcar cu titlu exemplificativ natura căii procesuale sau administrative de urmat pentru recuperarea prejudiciilor constatate."**

20. Este de opinie că instituția reclamată nu a săvârșit nicio faptă de discriminare a petentului, în accepțiunea legii, pe criteriul vârstei, aspectele semnalate de acesta vizând, *pe de o parte*, chestiuni de fapt și de drept tranșate cu putere de lucru judecat de Înalta Curte de Casație și Justiție și, *pe de altă parte*, modul de aplicare a cadrului legal și contractual de către B.C.R. Banca pentru Locuințe S.A. în relațiile cu clienții săi, persoane fizice vârstnice.

Probe - înscrisuri: decizia civilă nr. 3541/21.06.2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal.

V. Motivele de fapt și de drept

21. **În fapt**, Consiliul este sesizat cu privire la limitarea acordării primei de stat pentru economisire creditare având la bază criteriul de vârstă, limitare care a fost dispusă de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

22. **În drept**, conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „*orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*”

23. Urmare sesizării primite, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției intră sub incidența prevederilor art. 2 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

24. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;
c) *tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;*
d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

25. Tratatamentul poate fi considerat diferențiat dacă nu este justificat obiectiv, în acest sens, Colegiul director reține că: **“În conformitate cu prevederile art. 430 C.pr.civ., hotărârea judecătorească ce soluționează, în tot sau în parte, fondul procesului sau statuează asupra unei excepții procesuale ori asupra oricărui alt incident are, de la pronunțare, autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea tranșată; autoritatea de lucru judecat privește dispozitivul, precum și considerentele pe care aceasta se sprijină, inclusiv cele prin care s-a statuat o chestiune litigioasă. Prin urmare, instanța de control judiciar a admis recursul Curții de Conturi a României și a menținut, ca fiind legale și temeinice, măsura de la pct. II.6 din Decizia nr. 17/10.12.2015 emisă de către Departamentul II, încheierea nr. nr.2/29.02.2016 a Comisiei de soluționare a contestațiilor, precum și abaterile reținute de echipa de audit în actul de control corespunzător măsurii respective. Consideră lucru judecat concretizat în decizia civilă nr. 3541/21.06.2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 1723/2/2016.**

26. Din această perspectivă, principiul puterii de lucru judecat împiedică infirmarea constatărilor făcute printr-o hotărâre judecătorească definitivă, care nu mai poate fi repusă în discuție, statul fiind obligat să garanteze că soluția obținută în urma litigiului rămâne certă, întrucât, în caz contrar, întreaga procedură judiciară ar rămâne inutilă.

27. Astfel, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este de opinie că acordarea primei de stat pentru economisire creditare este condiționată de respectarea prevederilor impuse de către Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. Decizia 3541/21.06.2019, astfel neacordarea primei de stat pentru economisire creditare petentului este justificată obiectiv de Decizia nr.3541/21.06.2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

28. Având în vedere Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3541/21.06.2019, Colegiul director urmează a clasa petiția motivat de faptul că s-a pronunțat cu privire la aspectele sesizate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi pentru** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Clasarea petiției ca urmare a soluției date de Înalta Curte de Casație și Justiție;
2. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 11.11.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVAN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Redactat la data de 16.11.2020

Motivele de fapt și de drept: P.C.S. și V.F

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu